УДК 796.035

Л. П. Фукс – викладач кафедри здоров'я та фізичної культури Луцького інституту розвитку людини Університету "Україна"

Стан інтересу студентів до фізичного виховання й спорту

Роботу виконано на кафедрі здоров'я та фізичної культури ЛІРЛУ "Україна"

У статті зазначено, що в процесі навчання у вищому навчальному закладі простежено тенденцію до зниження рівня інтересу студентів до фізичного виховання й спорту.

Ключові слова: студенти, вищі навчальні заклади, інтерес до фізичного виховання, спорт.

Фукс Л. П. Состояние интереса студентов к физическому воспитанию и спорту. В статье указывается, что в процессе обучения в высшем учебном заведении наблюдается тенденция снижения интереса студентов к физическому воспитанию и спорту.

Ключевые слова: студенты, высшие учебные заведения, интерес к физическому воспитанию, спорт.

Fuks L. P. Students' Interest in Physical Education and Sports. The tendency of decline of students' interest in physical education and sports during studying at higher education institution is indicated in the article.

Key words: students, higher education institution, interest in physical education, sports.

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Однією з актуальних проблем навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах є виховання в студентів позитивного ставлення до фізичного виховання та спорту. Заняття фізичними вправами здійснюються під упливом певних стимулів, спонукань, що виступають у ролі рушійних сил навчальної діяльності. Такими спонукальними силами є інтереси, переконання, ідеали, ціннісні орієнтації [1; 3; 6].

У науковій літературі інтерес визначається як активна пізнавальна спрямованість людини на той чи інший предмет або явище дійсності, що пов'язана, як правило, із позитивним емоційно забарвленим ставленням до пізнання об'єкта або до опанування тієї чи іншої діяльності. Інтерес завжди вибірковий, чим і спонукає особу звертати увагу на об'єкти певного типу, на пізнання їх чи на виконання певної дії. Інтерес відіграє першорядну роль у здійсненні будь-якої діяльності людини: він є одним із найістотніших стимулів до надбання знань, розширення кругозору, підвищує пізнавальну активність людини, викликає прагнення активно працювати в конкретній галузі, є одним із важливих чинників справді творчого ставлення до праці.

На думку психологів і педагогів, виявлення інтересу неможливе поза діяльністю людини, яка детермінує його появу, розвиток [3; 6]. Водночас уся діяльність людини вагомо визначається інтересами, що з'являються в процесі її життєдіяльності. Отже, інтерес – важливий чинник для особистості загалом, він діє як важливий суб'єктивний фактор, що сприяє успішній реалізації психічних процесів (пам'яті, мислення, уяви, емоцій, уваги та ін.), доцільнішому виконанню тієї чи іншої діяльності.

Розкриваючи сутність інтересу, дослідники наводять найрізноманітніші його визначення: інтерес – це вибіркова спрямованість людини, її уваги, думок, помислів; виявлення розумової й емоційної активності; активатор різноманітних почуттів, активне пізнавальне, емоційно-пізнавальне ставлення людини до навколишнього світу. Більшість авторів наголошує на тому, що інтерес містить у собі емоційний компонент, який виявляється у вибірковому позитивному ставленні особистості до об'єктів навколишньої дійсності, а також у потребі до пізнання й практичної діяльності [2; 4; 5].

Інтерес породжує особливо сильну та відносно тривалу спрямованість уваги людини на задоволення своїх потреб незалежно від того, чи це матеріальні потреби в діяльності, у спілкуванні з іншими людьми, чи духовні, тобто інтереси виступають усвідомленою необхідністю реалізації потреб, що породжує стимул до активної діяльності, спрямованої на задоволення потреб.

Необхідною умовою формування інтересу до навчальної діяльності є надання студентам можливості проявляти самостійність та ініціативу. Чим активніші методи навчання, тим легше зацікавити молодь. Цікавою для них є та робота, котра вимагає постійного напруження. Легкий матеріал не викликає інтересу. Подолання труднощів навчально-тренувальної діяльності – важлива

© *Фукс Л. П., 2010*

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

умова виникнення інтересу до неї. Проте трудність навчального матеріалу приводить до підвищення інтересу лише тоді, коли вона посильна та її можна подолати. В іншому випадку інтерес швидко спадає. Важливою передумовою його виникнення є новизна навчального матеріалу, позитивна атмосфера в колективі.

Мета дослідження полягає у виявленні стану інтересу до фізичної культури в студентів вищих навчальних закладівє.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати анкетування свідчать, що рівень інтересу до фізичної культури в студентів вищих закладів освіти невисокий (табл. 1).

Таблиця 1

Рівень інтересу студентів до фізичного виховання і спорту, %

Рівень інтересу	Стать	Курс навчання			
		1	2	3	4
Високий	Ч	23,72	22,06	15,37	12,08
	Ж	17,53	18,25	12,37	9,71
Вищий від середнього	Ч	18,15	21,95	21,25	30,54
	Ж	22,45	24,38	21,59	21,14
Середній	Ч	30,13	29,52	31,27	26,85
	Ж	29,56	18,96	25,34	17,23
Нижчий від середнього	Ч	16,27	15,08	16,61	14,95
	Ж	19,75	20,43	19,07	25,42
Низький	Ч	6,02	5,51	8,19	8,39
	Ж	4,26	10,77	9,18	14,83
Інтерес відсутній	Ч	3,14	3,03	4,16	3,92
	Ж	3,89	4,43	7,21	5,18
Ставлення негативне	Ч	2,57	2,84	3,15	3,27
	Ж	2,56	2,78	5,24	6,49

Дані, подані в таблиці, показують, що лише 9,71– 23,72 % студентів мають високий рівень інтересу до фізичної культури. Найчисельніша група молоді має середній або вищий від середнього інтерес до фізичного виховання й спорту.

Рівень інтересу до фізичної культури в жінок загалом нижчий, ніж у чоловіків. Наприклад, 23,73 % студентів-чоловіків першого курсу мають високий інтерес до фізичного виховання, 18,15 % – вищий від середнього, 30,13 % – середній, 16,27 % – нижчий від середнього, 6,02 % – низький. У студенток ці показники нижчі й, відповідно, становлять: 17,53 %; 22,45 %; 29,56 %; 19,75 %; 4,26 %.

Необхідно зазначити, що в значної частини молоді інтерес до фізичної культури відсутній або навіть сформувалося негативне ставлення до неї.

Аналіз результатів дослідження свідчить, що з віком рівень інтересу студентів до фізичної культури знижується. Зокрема, “високий” рівень інтересу до фізичної культури за період навчання у вищому навчальному закладі знизився в чоловіків на 11,64 %, у жінок – на 7,82 %.

Зі свого боку, “низький” рівень інтересу до фізичного виховання зріс у чоловіків на 2,37 %, у жінок – на 10,57 %. Занепокоєння викликає той факт, що збільшилася кількість студенток (на 3,93 %) із негативним ставленням до фізичної культури.

Важливо зазначити, що інтерес до фізичного виховання й спорту загалом ще не визначає поведінку студента. Тому необхідно виявити інтерес у конкретній діяльності, зокрема на заняттях фізичними вправами.

Результати анкетування свідчать, що значна частина молоді відвідує обов’язкові заняття фізичними вправами без бажання (9,15–27,04 %). У чоловіків цей показник на 2,03–4,18 % нижчий, ніж у жінок.

Рівень інтересу студентів до фізичної культури переважно обумовлюється станом фізичного виховання в школах, де вони навчалися. Лише 12,28–14,51 % респондентів раніше займалися в спортивних секціях. Вибір видів рухової активності, як правило, обмежувався умовами й можливостями шкіл, розвитком спортивної бази. Найчастіше респонденти займалися спортивними іграми, легкою атлетикою, плаванням, боротьбою та спортивними танцями. Відсоток студентів, які хотіли б займатися в спортивних секціях під час навчання у вищому навчальному закладі, складає 59,32–71,47 %, що створює передумови для ефективної навчально-виховної діяльності.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Основою збереження та зміцнення здоров'я є ведення здорового способу життя. На питання анкети щодо дотримання здорового способу життя ствердно відповіли лише 24,38–31,05 % студентів. Необхідно зазначити, що на це запитання більше (на 8,23 %) позитивних відповідей дали жінки. Середні показники щодо способу життя студентів подано в табл. 2.

Таблиця 2

Показники способу життя студентів, %

Показник	Стать	Курс навчання			
		1	2	3	4
Виконання ранкової гігієнічної гімнастики	Ч	10,2	11,5	10,7	9,5
	Ж	6,4	7,2	7,1	6,9
Самостійні заняття фізичними вправами протягом дня	Ч	8,4	10,1	9,5	7,3
	Ж	5,6	7,8	7,9	6,5
Виконання загартовуючих процедур	Ч	15,2	17,3	19,6	17,3
	Ж	10,9	11,7	16,2	14,4
Поширеність паління	Ч	31,8	42,7	40,9	39,6
	Ж	27,3	29,1	27,4	30,1
Уживання алкогольних напоїв (один раз на тиждень і частіше)	Ч	26,7	39,2	50,6	43,2
	Ж	11,8	17,3	26,4	15,7

Результати, подані в таблиці, показують, що лише 9,5–11,5 % чоловіків і 6,4–7,2 % жінок роблять ранкову гігієнічну гімнастику. Самостійно виконують фізичні вправи 5,6–10,1 % студентів. Загартовуючі процедури використовують 10,9–19,6 % молоді. Загалом кількість чоловіків, які загартовують свій організм, дещо вища, ніж жінок.

За період навчання кількість студентів, які виконують загартовуючі процедури, зростає до третього курсу, після чого спостерігається незначний спад.

Занепокоєння викликає той факт, що значна частина молоді палить та вживає алкогольні напої. Причому поширеність цих шкідливих звичок у жінок також висока, що вимагає активної профілактичної роботи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Рівень інтересу студентів до фізичного виховання й спорту невисокий. Лише 41,87 – 42,62 % чоловіків і 30,85–39,98 % жінок мають вищий від середнього та високий рівні інтересу до фізичної культури. У 5,71–7,19 % чоловіків і 6,45–11,67 % жінок інтерес до фізичного виховання відсутній або сформувалося негативне ставлення до нього. У процесі навчання у вищому навчальному закладі простежується тенденція до зниження рівня інтересу студентів до фізичного виховання й спорту.

У подальших дослідженнях доцільно виявити взаємозв'язок між рівнем інтересу студентів до фізичної культури та станом їхньої фізичної підготовленості й здоров'я.

Література

1. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5–11-х класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / Г. В. Безверхня. – Л., 2004. – 24 с.
2. Білітюк С. А. Формування стимулів до занять фізичними вправами в дітей молодшого шкільного віку (на прикладі плавання) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02. "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / С. А. Білітюк. – Х., 2006. – 21 с.
3. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Ильин Е. П. – СПб. : Изд. "Питер", 2000. – 286 с.
4. Козленко М. П. Виховання у школярів інтересу до фізкультури і спорту / Козленко М. П. – К. : Знання, 1982. – 48 с.
5. Лисяк В. М. Формування інтересу до занять фізичною культурою та спортом у школярів 6–11-х класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / В. М. Лисяк. –Х., 2006. – 21 с.
6. Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів / Лозова В. І. – Х. : Основа, 1990. – 89 с.

Адреса для листування:
43025, м. Луцьк, вул. Карбишева, 2.

Статтю подано до редколегії
20.01.2010 р.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com